

XI. Magyar Politikai Földrajzi Konferencia „Military landscape Baranyában”

Időpont: 2018. november 21–23.

Helyszín: MTA Pécsi Területi Bizottság Székháza
Pécs, Jurisics M. u. 44.

**Rendező: PTE TTK FFI Politikai Földrajzi, Fejlődési és Regionális
Tanulmányok Tanszéke**

Társrendezők:

MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont,
MTA PTB Föld- és Környezettudományi Szakbizottság,
MTA X. Osztály Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottság
Politikai Földrajzi Albizottság,
MTA X. Osztály Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottság
Településföldrajzi Albizottság,
MTA X. Osztály Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottság
Turizmusföldrajzi Albizottság,
MTA X. Osztály Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottság
Történeti Földrajzi Albizottság,
Janus Pannonius Múzeum,
PTE BTK TTI Régészet Tanszék
Magyar Alkotóművészeti Közhasznú Nonprofit Kft.
GeoScience Nkft. Dél-dunánúli Rendezvény és Fesztivál Turisztikai Klaszter

Szervező Bizottság

Elnök: Zagyi Nándor

Titkár: Szabó Róbert

Tagok: Dr. Rácz Szilárd, Varhanyovszki Veronika,
Jerkovicsné Stefán Klára

Tudományos Bizottság

Elnök: Dr. Pap Norbert,

Társelnök: Dr. Fodor Pál

Titkár: Dr. Reményi Péter

Tagok: Dr. Aubert Antal, Dr. Csapó Tamás, Dr. Csornay Boldizsár,
Dr. Holló József, Dr. Hóvári János, Dr. Nagy Levente, Dr. Kókai Sándor

A konferencia programja

November 21. szerda

15.00: Látogatás a hazai oszmán építészeti örökség két kiemelkedő jelentőségű műemlékében, Idrisz baba türbéjében és Jakováli Hasszán pasa dzsámijában. A részvétel a konferencia regisztrált vendégei és előadói számára ingyenes. A türbét és a dzsámit Pintér Beáta létesítményfelelős mutatja be.

Találkozó 15 órakor a türbénél (Nyár u. 8.), ahonnan helyi járatú, menetrend szerint közlekedő autóbusszal utazunk majd a dzsámihoz. A program időtartama hozzávetőleg másfél óra.

18.00: A Pécsi Zsidó Szabadegyetem előadássorozata keretében kerül sor a Pécsi Zsidó Hitközség Székházának dísztermében (Fürdő u. 1.) 'A Szulejmántitok' c. dokumentumfilm pécsi bemutatójára. Az eseményt a Zrínyi-Szulejmán Kutatócsoport vezetője Prof. Dr. Pap Norbert és a rendező, Borsody István nyitja meg.

November 22. csütörtök

09.30: Regisztráció a konferenciának otthont adó Vasváry-villában, az MTA Pécsi Területi Bizottsága székházában (Jurisics M. u. 44.). A helyszín (MTA-székház megálló) a Főpályaudvartól a 32-es vagy 36-os, az Autóbusszállomástól (Vásáracsarnok) a 32-es helyi buszjáratral közelíthető meg.

10.30: Megnyitók

Dr. Gábrriel Róbertnek, a Pécsi Tudományegyetem rektorhelyettesének és Dr. Pap Norbertnek, a konferencia tudományos bizottsága elnökének köszöntője.

11.00: Plenáris ülés

11.00–11.20: Dr. Pap Norbert DSc, tanszékvezető egyetemi tanár (PTE TTK Földrajzi és Földtudományi Intézet): Duna – mocsár – Karasica: az 1526. évi mohácsi csata főbb helyszínei

11.20–11.40: Dr. Fodor Pál DSc, tudományos tanácsadó, igazgató, főigazgató (MTA BTK Történettudományi Intézet): A török háborúk emlékezete

11.40–12.00: Dr. Hóvári János PhD, egyetemi docens (KGRE BTK Történettudományi Intézet): A történetiség szerepe az épített és a táji környezet alakulásában: Mohács és Szigetvár

12.00: Ebédszünet

Büféebéd a villában a konferencia előadóinak és regisztrált résztvevőinek.

12.45: Párhuzamosan zajló szekcióelőadások kezdete.

'Military landscape egykor és ma' szekció

Elnök: Dr. Csapó Tamás CSc, ny. egyetemi magántanár, főiskolai tanár (ELTE Savaria Egyetemi Központ)

12.45–13.00: Dr. Török Zsolt Győző CSc, egyetemi docens (ELTE IK Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék): Kartográfia és a „military landscape” – térképek és a török háborúk hadieseményei (16–17. sz.)

13.00–13.15: Dr. Szilágyi István DSc, egyetemi tanár (PTE TTK Földrajzi és Földtudományi Intézet): Juan Bautista Poggio Monteverde kanári-szigeteki költő verskoszorúja Budavár 1686-os visszavételéről

13.15–13.30: Dr. Suba János PhD, térképtárvezető (HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum, Hadtörténeti Térképtár): Katonai tér- és terület-használat Magyarországon a magyar–jugoszláv katonai szembenállás idején, 1949–1953

13.30–13.45: Dr. Csapó Tamás CSc, ny. egyetemi magántanár, főiskolai tanár (ELTE Savaria Egyetemi Központ): Katonai objektumok helyzete, átalakulása nagyvárosainkban

13.45–14.00: Bársony Róbert PhD-hallgató, honvédelmi elnökhelyettes (Budapest Főváros Kormányhivatala, VII. Kerületi Hivatal, Helyi Védelmi Bizottság): Bezárt katonai és határőr-objektumok helyzete Magyarországon

14.00–14.15: Dr. Wilhelm Zoltán PhD, egyetemi docens, kulturális tanácsos, igazgató (PTE TTK Földrajzi és Földtudományi Intézet, Magyarország Nagykövetsége Újdelhi Magyar Tájékoztatói és Kulturális Központ) – Zagyi Nándor MSc, tanársegéd (PTE TTK Földrajzi és Földtudományi Intézet): A kasmíri konfliktus: military landscape a „Boldog Völgy országá”-ban.

14.15–14.30: Szántó Ákos PhD-hallgató (PTE TTK Földtudományok Doktori Iskola): A közép-amerikai közlekedési folyosók katonai-stratégiai aspektusai a 19. századtól napjainkig

14.30–14.45: Majdán Miklós, középiskolai tanár (KSZC Barcsi Ipari, Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája): Megerősített határszakaszok Afrikában

'Mohács 1526–2026' szekció

Elnök: Dr. Sashalmi Endre DSc, intézetigazgató egyetemi tanár (PTE BTK Történettudományi Intézet)

12.45–13.00: Dr. Tóth Gergely PhD, tudományos munkatárs (MTA BTK Történettudományi Intézet): Magyarázatok, torzítások és félreértelmezések – a mohácsi csata a 16. századi történetírásban

13.00–13.15: Dr. B. Szabó János PhD, tudományos munkatárs (Budapesti Történeti Múzeum): II. Lajos halálának helyszíne: táj és orális hagyomány

13.15–13.30: Dr. Varga Szabolcs PhD, tudományos munkatárs (MTA BTK Történettudományi Intézet): II. Lajos halálának emlékezete

13.30–13.45: Dr. Papp Júlia PhD, tudományos munkatárs (MTA BTK Művészettörténeti Intézet): A topografikus-analitikus csatakép a 16. század első felében – a mohácsi csata ábrázolása az *Ehrenspiegel des Hauses Österreich*-ban

13.45–14.00: Dr. Gyenizse Péter PhD, tanszékvezető egyetemi docens et al. (PTE TTK Földrajzi és Földtudományi Intézet): A Mohácsi-sík környezeti jellemzői a 16-18. században – a csatának helyet adó ármentes terasz földrajzi rekonstrukciója

14.00–14.15: Dr. Ferkov Jakab PhD, igazgató (Kanizsai Dorottya Múzeum) – Dr. Hasanović-Kolutác Andrea PhD, osztályvezető (Kanizsai Dorottya Múzeum): Az 1526. évi mohácsi csata megjelenése, szerepe Mohács és környékének történeti és földrajzi névanyagában

14.15–14.30: Szalai Gábor PhD-hallgató, tudományos segédmunkatárs (MTA BTK Történettudományi Intézet) – Simon Bertalan PhD-hallgató (PTE TTK Földtudományok Doktori Iskola): Az 1526. évi mohácsi csata emlékezete a köztereken, különös tekintettel a Mohácsi teraszos síkra

14.30: Kávészünet

'A Limestől a második mohácsi csatáig – hadirégészeti kutatások'
szekció

Elnök: Dr. Csornay Boldizsár PhD, igazgató (Janus Pannonius Múzeum)

14.45–15.00: Dr. Grüll Tibor DSc, tanszékvezető egyetemi tanár (PTE BTK Történettudományi Intézet): Masada ostroma (Kr. u. 73) a környezeti régészet szemszögéből

15.00–15.15: Dr. Nagy Levente PhD, tanszékvezető egyetemi docens (PTE BTK Történettudományi Intézet): A Dunai Limes kiemelkedő egyetemes értékeihez hozzárendelt attribútumok használhatósága katonai struktúrák kutatásában és társadalmasításában

15.15–15.30: Dr. Fazekas Ferenc PhD, adjunktus (PTE BTK Történettudományi Intézet): Egy római határerőd és környezete: Lussonium, mint military landscape?

15.30–15.45: Haramza Márk, történész-muzeológus (Janus Pannonius Múzeum): Perspektívák a mohácsi csata fegyveranyagának vizsgálatában

15.45–16.00: Dr. Laszlovszky József PhD, egyetemi docens (Közép-európai Egyetem Középkortudományi Tanszék) – Dr. Pusztai Tamás PhD, igazgató (Magyar Nemzeti Múzeum Régészeti Örökségvédelmi Igazgatóság): Újabb eredmények és kutatási lehetőségek a muhi csatater történeti-régészeti vizsgálatában

16.00–16.15: Polgár Balázs Dávid, gyűjteményvezető régész (HM HIM Hadtörténeti Múzeum): Az 1687. évi Harsány-hegyi csata régészeti kutatása

16.15–16.30: Dr. Csornay Boldizsár PhD, igazgató (Janus Pannonius Múzeum): Komplex lelőhely-felderítés

'Örökségvédelem – Turizmus' szekció

Elnök: Dr. Aubert Antal CSc, egyetemi tanár (PTE TTK Földrajzi és Földtudományi Intézet)

14.45–15.00: Závoczky Szabolcs MSc, igazgató (Duna–Dráva Nemzeti Park Igazgatóság): Örökségvédelem a Duna–Dráva Nemzeti Parkban: Mohácsi Nemzeti Emlékhely

15.00–15.15: Varga Zsolt, osztályvezető, természetvédelmi őrszolgálat-vezető (Duna–Dráva Nemzeti Park Igazgatóság): A Mohácsi Nemzeti Emlékhely működtetési tapasztalatai

15.15–15.30: Dr. Gonda Tibor PhD, adjunktus et al. (PTE KTK Marketing és Turizmus Intézet): A baranyai oszmán kulturális örökség turisztikai hasznosításának lehetőségei

15.30–15.45: Nagy Dávid, PhD-hallgató (PTE TTK Földtudományok Doktori Iskola): Milyen hatással lehet Tolna megye turizmusára a Dunai Limes magyarországi szakaszának világörökségi helyszínné nyilvánítása?

15.45–16.00: Dr. Mészáros Bernadett PhD, adjunktus (PTE MIK Mérnöki és Smart Technológiák Intézet) – Szabó Balázs, geográfus MSc-hallgató, demonstrátor (PTE TTK Földrajzi és Földtudományi Intézet): Pécs – kultúrák egymásra rétegződése és megjelenése az örökségturizmusban

16.00–16.15: Gászné Bósz Bernadett PhD-hallgató (PTE TTK Földtudományok Doktori Iskola): A Dél-Dunántúl történelmi várai, mint örökségturisztikai termékek a kereslet tükrében

16.15–16.30: Péterfi Judit MSc, PhD-hallgató (PTE TTK Földtudományok Doktori Iskola) – Sümeghy Dávid MSc, PhD-hallgató (PTE TTK Földtudományok Doktori Iskola): „A két front között” – egy új kastélyhasznosítási forma Svédországban

16.30: Kávészünet

'Military landscape és geopolitika' szekció

Elnök: Dr. Reményi Péter PhD, egyetemi docens (PTE TTK Földrajzi és Földtudományi Intézet)

17.00–17.15: Dr. Nagy Miklós Mihály CSc, PhD, címzetes egyetemi docens (Nemzeti Közszolgálati Egyetem): Politikai földrajz és hadtörténelem

17.15–17.30: Hegedüs Norbert PhD-hallgató, zászlóaljparancsnok (MH 6. Sipos Gyula Területvédelmi Ezred, 52. Oszlányi Kornél Területvédelmi Zászlóalj): Az önkéntes területvédelmi tartalékos rendszer földrajzi és történelmi vetülete

17.30–17.45: Dr. Békési László PhD, független kutató: Az Attila-vonal emlékezete Dunakeszinél

17.45–18.00: Dr. Reményi Péter PhD, egyetemi docens (PTE TTK Földrajzi és Földtudományi Intézet): A rigómezei csaták emlékezetének politikai hasznosítása

18.00–18.15: Dr. Klemensits Péter PhD, szenior kutató (Pallas Athéné Innovációs és Geopolitikai Alapítvány): A Corregidor-sziget katonai célú hasznosításnak földrajzi tényezői a Fülöp-szigeteken a 17-20. században

18.15–18.30: Dr. Végh Andor PhD, adjunktus (PTE TTK Földrajzi és Földtudományi Intézet): A bolmáni csata emlékezete és emlékművének felállítása a második világháborút követően, mint a horvátországi magyarok igazodási kényszerének lakmuspapírja

18.30–18.45: Dr. Bene Krisztián PhD, intézetigazgató egyetemi docens (PTE BTK Romanisztika Intézet): A francia fegyveres erők magyar tagjainak emlékezete, 1939–1945

18.45–19.00: Dr. Varga István PhD, adjunktus (PTE KPVK Kultúra- és Társadalomtudományi Intézet): Három törvénytelen születésű személy a „Mohács körüli” időkből

19.00–19.15: Dr. Pete József PhD, középiskolai tanár (Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma, Pécs): A Hősök Csarnoka. Az emlékezés terei és rítusai egy gimnáziumban

'Zrínyi (Szigetvár 1566–1688/1689)' szekció

Elnök: Dr. Hóvári János PhD, egyetemi docens (KGRE BTK Történettudományi Intézet)

17.00–17.15: Dr. Fodor Pál DSc, tudományos tanácsadó, igazgató, főigazgató (MTA BTK Történettudományi Intézet): Mikor épült a türbe? – Néhány új török forrás tanulságai

17.15–17.30: Hancz Erika MA, tudományos segédmunkatárs (PTE BTK Történettudományi Intézet): Régészeti kutatások Nagy Szülejmán szultán türbe-palánkjának területén

17.30–17.45: Tugya Beáta MSc, történész-muzeológus, archeozoológus (Thúry György Múzeum) – Dr. Sümegi Pál DSc, tanszékvezető egyetemi tanár (SZTE TTIK Földrajzi és Földtudományi Intézet): Állatcsontok és tojáshéj-maradványok Szulejmán szultán türbéjének árkából

17.45–18.00: Torma Andrea PhD-hallgató et al. (SZTE TTIK Földtudományi Doktori Iskola): Az oszmán türbe botanikai kutatása

18.00–18.15: Dr. Kitanics Máté PhD, tudományos munkatárs et al. (MTA BTK Történettudományi Intézet): A szigetvári military landscape Leandro Anguissola 17. század végi térképei alapján

18.15–18.30: Dr. Glück László PhD, tudományos munkatárs (MTA BTK Történettudományi Intézet): Az 1566-os szultáni hadjáráthoz vezető út a Habsburg-oszmán diplomáciai kapcsolatok bécsi forrásanyaga alapján

20.00: A szakmai programhoz illeszkedő kulturális produkcióval egybekötött vacsora a belvárosi Palatinus Hotel éttermében a konferencia előadói és regisztrált vendégei részére.

November 23. péntek

09.00: Kedvező időjárás esetén csoportos szakmai kirándulás a konferencia témakörei által érintett baranyai helyszínekre, Szigetvárra és Mohácsra. A nap részletes útvonaláról, látnivalóiról és időbeosztásáról legkésőbb a konferencia szakmai programjának csütörtöki esti lezárása keretében adunk tájékoztatást. Az utazást különjáratú autóbusszal bonyolítjuk le. A tervek szerint a 17.10-es budapesti IC indulási idejéhez alkalmazkodva, 16.30 körül érünk vissza Pécsre.